

فارسی ششم

دستان

(نکات و خلاصه درس)

درس اول : معرفت آفریدگار

معنی واژگان

سپاس داری : سپاسگزاری ، شکر گزاری	نعمت : بخشش ، روزی	خلق : آفریده ، مردم
هوشیار : انسان خردمند	گردون : آسمان	اندیشه کردن : فکر کردن
ربیع : بهار	زار : ناتوان ، ضعیف	غنیمت : فرصت مناسب ، سود
موزون : دارای وزن و آهنگ ، سنجیده	مخلوق : آفریده شده ، انسان	باید : لازم و شایسته است
خالق : آفریدگار ، خلق کننده	معرفت : شناخت به علم دانش	قمری : پرنده ای خاکستری رنگ و کوچکتر از کبوتر
مرغزار : چمنزار ، سبزه زار	نظر : عقیده ، فکر	غفلت : نادانی

معنی نثر :

این همه خلق را که شما بینید ، بدین چندین بسیاری ، این همه را خالق است که آفریدگار ایشان است و نعمت بر ایشان از وی است .

معنی : آدم های بسیاری را که می بینید، آفریننده ای دارند که آن ها را آفریده است و به همه آن ها نعمت و روزی بخشیده است .

آفریدگار را ببايد پرستیدن و بر نعمت او سپاس داری باید کردن .

معنی : شایسته است که خداوند را ستایش کنیم و نسبت به نعمت و روزی او شکر گزار باشیم .

اندیشه کردن اندر کار خالق و مخلوق، روشنائی افزایش اندر دل و غفلت از این و ناندیشیدن، تاریکی افزایش اندر دل و نادانی، گمراهی است .

معنی : فکر کردن در کار خدا و آفریده هایش، سبب آگاهی و بینش انسان ها می شود و بی توجهی نسبت به کار خداوند و فکر نکردن به آن سبب گمراهی و نادانی وجود انسان ها می شود .

مفهوم کلی نثر : انسان باید قردان خداوند باشد . خداوندی که بی هیچ مزدی آن ها را آفریده است و به آنها نعمت بخشیده است .

قالب شعر : غزل

معنی شعر :

باد بهاری وزید از طرف مرغزار باز به گردون رسید ، ناله ی هر مرغ زار

باد خوش بهاری از جانب چمنزار وزید و دوباره آواز سوزناک و غمگین پرندگان به آسمان بلند شد .

تعداد جمله : ۲ جمله

نکات دستوری مصراع اول :

فعل : وزید نهاد : باد بهاری (باد نهاد اصلی) از طرف : حرف اضافه / مرغزار : متمم

باد بهاری : ترکیب وصفی

نکات دستوری مصراع دوم :

فعل : رسید نهاد : ناله ی هر مرغ زار (ناله نهاد اصلی) باز : قید تکرار

به : حرف اضافه / گردون : متمم ناله ی مرغ : ترکیب اضافی هر مرغ : ترکیب وصفی

مرغ زار : ترکیب وصفی

آرایه ادبی : به گردون رسید : کنایه از پخش شدن صدا در همه جا قافیه : مرغزار / زار

مراعات النظیر : مرغزار ، باد بهاری ، ناله ی مرغ اغراق : به آسمان رسیدن ناله ی مرغ

خیز و غنیمت شمار ، جنبش باد ربیع ناله ی موزون مرغ ، بوی خوش لاله زار

بلند شو و قدر فصل بهار و زیبایی های آن را بدان و از آواز زیبا و خوش آهنگ و پرندگان و بوی گلها

لذت ببر .

تعداد جمله : ۲ جمله

نکات دستوری :

فعل : خیز / غنیمت شمار نهاد هر دو جمله : تو (محذوف) مفعول : جنبش ، ناله ، بوی

ترکیب اضافی : جنبش باد / باد ربیع / ناله ی مرغ / بوی لاله زار ترکیب وصفی : ناله ی موزون /

بوی خوش

آرایه ادبی : مراعات النظیر : (لاله زار ، مرغ ، باد ربیع) (ناله ی موزون ، جنبش باد ربیع ، بوی خوش

لاله زار)

✚ هر گل و برگي که هست، یاد خدا میکند بلبل و قمری چه خواند؟ یاد خداوندگار

گل ها ، برگ ها و پرندگان (همه موجودات) در حال ستایش خداوند هستند و با خدا راز و نیاز می کنند .

تعداد جمله : ۴ جمله

نکات دستوری مصراع اول :

فعل : هست / یاد می کند

مسند : گاهی اوقات در شعر مسند کلمه ی موجود است که از شعر حذف می شود . (هر گل و برگي

که موجود هست)

نهاد جمله اول : هر گل و برگي / نهاد جمله دوم : او (محذوف)

ترکیب اضافی : یاد خدا

ترکیب وصفی : هر گل

نکات دستوری مصراع دوم :

فعل : خواند ؟ (ماضی)   مفعول : چه (چه چیز)   نهاد : بلبل و قمری

یاد خداوندگار را خواند (فعل حذف شده)   نهاد : محذوف   مفعول : یاد خداوندگار (یاد

مفعول اصلی)   یاد خداوندگار : ترکیب اضافی

آرایه ادبی : مراعات النظیر (گل و برگ و بلبل و قمری)

✚ برگ درختان سبز در نظر هوشیار   هر ورقش دفتری ست ، معرفت کردگار

از نظر انسان خردمند برگ های درختان به هنگام بهار ، مانند ورقه های دفتری هستند که عظمت و بزرگی خداوند را به ما می شناسانند .

تعداد جمله : ۱ جمله

نکات دستوری :

فعل : است   مسند : دفتر   نهاد : برگ درختان سبز (برگ نهاد اصلی)

در : حرف اضافه / نظر : متمم   ترکیب های اضافی : برگ درختان / نظر هوشیار / ورقش /

معرفت کردگار   ترکیب وصفی : درختان سبز / برگ سبز / هر ورق

نکته : این بیت با بیت آخر شعر ستایش ارتباط معنایی دارد .

به نام آنکه جانش در تجلی است   همه عالم کتاب حق تعالی است

قافیه های شعر : مرغزار ، زار ، لاله زار ، خداوندگار و کردگار باهم هم قافیه هستند .

دانش زبانی :

الف (گاهی برای زیبا و موزون شدن شعر، جای اجزای جمله تغییر میکند؛ از جمله اینکه فعل به جای اینکه در آخر جمله قرار گیرد در وسط و حتی گاهی در ابتدای جمله قرار میگیرد؛ مانند: (باز به گردون رسیدنالهی هر مرغ زار) (خیز و غنیمت شمار جنبش باد ربیع ناله ی موزون مرغ، بوی خوش لاله زار)

ما مقصود خود را به صورت جمله بیان میکنیم. (جمله) یک یا مجموع چند کلمه است که پیام کاملی را از گوینده به شنونده برساند .

انواع جمله

جمله ی خبری : جمله ای است که خبری را بیان میکند؛ مانند باد بهاری وزید .

جمله ی پرسشی : جمله ای است که در آن پرسشی وجود دارد؛ مانند بلب و قمری چه خواند؟

جمله ی امری : جمله ای است که در آن خواهشی یا فرمانی ، بیان میشود؛ مانند خیز و غنیمت شمار .

جمله ی عاطفی : جمله ای است که بیانگر احساس و عاطفه می باشد ؛ مانند چه گل زیبایی !

مثال :

خانم معلم :

بچه ها امروز می خواهیم درباره انواع جمله ها صحبت کنیم ؛ جمله خبری،
پرسشی، امری و تعجبی .

سام :

جمله تعجبی یعنی چی ؟

خانم معلم :

مثلا وقتی می گی : وای ! چقدر این درس معرفت کردگار خوبه !

آرمان :

پس جمله خبری یعنی چی ؟

خانم معلم :

مثلا من میگم : خدا خیلی مهربونه .

سارا :

و جمله امری چیه ؟

خانم معلم :

مثلا من به شما میگم : لطفا با معرفت خدا بیشتر آشنا شو !

آرمان:

پس ما هم باید همیشه جمله تعجبی بگیریم که : وای ! معرفت کردگار چقدر جالبه!

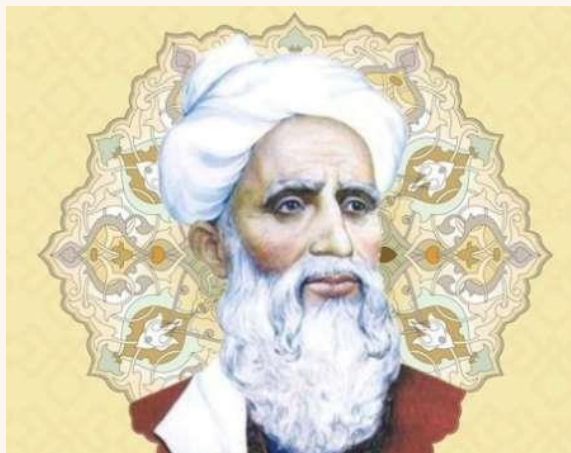
خانم معلم:

دقیقا! با این جمله ها هم درس یاد می گیرین ، هم ذوق می کنین !

تاریخ ادبیات :

بلعمی ! در تاریخ خود چه نوشتی ؟
معرفت کردگار را نوشتم

با دوستان سعدی ، به بوستان سعدی رفتیم .

محبت

معنی واژگان :

آبادی: روستا ، ده	آزرده: رنجیده، ناراحت	مشاجره : دعوا ، درگیری
برکه: آبگیر	لغزید: سُر خورد	قدری آنجا بماند: مدتی در آنجا بماند
صخره: سنگ بزرگ و سخت	اختلاف: ناسازگاری	حک کرد : تراشید

پیام درس حکایت:

محبت را باید بر روی سنگ نوشت تا همیشه بماند اگر ما چیزی را بر روی سنگ بنویسیم تا سال های سال آن نوشته بر روی آن سنگ باقی خواهد ماند ولی اگر آن را روی شن بنویسیم با وزش اولین باد، شن ها به هم می ریزد و نوشته از بین می رود.

در اینجا منظور این است که ما باید محبت های دیگران را مانند نوشته ای که بر روی سنگ نوشته می شود در دل و ذهن خود حک کنیم و بدی های آن ها را مانند نوشته ای که روی شن نوشته می شود و زود از بین می رود زود از دل و ذهن خود پاک کنیم .

بانک محتوای آموزشی SET

آسان و سریع مطالب مهم را مرور کنید و برای آزمون آماده شوید.

همین الان کلیک کن

دوره‌های آموزشی

با دوره‌های آموزشی وارد مسیر یادگیری شوید و گام به گام خود را در کل درس راحت کنید.

نمونه‌سوال‌ات حل شده

با نمونه سوال‌ات حل شده درس به درس، مثال‌های مهم را ببینید و مفاهیم را آسان درک کنید.

خلاصه نکات

با خلاصه نکات درس به درس فقط به نکات مهم بپردازید و زمان را ذخیره کنید.

ویدئو آموزشی

با ویدئوهای کوتاه درس به درس، مطالب درس را آسان و سریع یاد بگیرید.

www.youtube.com/@saminskill

www.aparat.com/set_ir_official

www.instagram.com/set.ir.shop

t.me/set_ir_levelup

@set_ir_levelup

@levelupset

۰۲۱۴۴۰۷۰۷۳۰

۰۹۰۲۷۱۴۳۴۰۲

اسکن کنید